

JURYRAPPORT

1. KONKURRANSENS GJENNOMFØRING

Konkurransen er gjennomført som en Begrenset Plan- og designkonkurranse i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser, ref. FOA del IV, § 24. I konkurransen deltok 3 inviterte, likt honorerte arkitektfirmaer, som var valgt ut av museet etter en innledende prekvalifisering med 57 søkere.

Stavanger Museum (MUST) har vært innbyder og konkurranseavdelingen i Norske Arkitekters Landsforbund har bistått innbyder i planlegging og gjennomføring. Konkurransen er gjennomført med konsekvent håndheving av anonymitetsprinsippet.

Følgende 3 arkitektfirmaer har deltatt i konkurransen:

- Eder Biesel AS, Stavanger
- KAP AS, Stavanger
- Snøhetta AS, Oslo

Oppstartmøte ble avholdt i Stavanger 6. november 2014, med deltakelse fra alle 3 teamene. Her ble konkurransegrunnlaget presentert og oppgaven ytterligere utdypet gjennom en korte foredrag. I møtet ble det stilt en del spørsmål vedr. forståelse av konkurransegrunnlaget, som alle ble besvart umiddelbart eller kort tid etter møtet. I tillegg ble det avholdt en felles befaring i området, samt et besøk i et lagerlokale der museets venneforening demonstrerte ulike sats- og trykkes teknikker på et utvalg av samlingens gamle maskiner.

Det ble senere gjennomført en formalisert spørre/svar-runde med frist 10.12. 5 anonymiserte spørsmål ble besvart og meddelt alle deltakerne 16.12.

Innleveringsfristen for utkastene var 27. januar 2015. Alle 3 deltakere leverte komplette og rettidige utkast i tråd med programmets krav og ble akseptert for bedømmelse. Alle 3 ble følgelig honorert med avtalt deltakerhonorar på NOK 150.000 eks.mva.

De 3 innleverte utkast hadde følgende motto:

- "Arket"
- "Møte i gamle Stavanger"
- "Dette er ikke en pipe"

I rapporten er mottonavnene forkortet til "Møte", "Arket" og "Pipe".

2. KORT OM KONKURRANSEOPPGAVEN

Konkurranseoppgaven bygger på et konkurranseprogram datert 6.11.2014 med tilhørende Rom- og funksjonsprogram datert 5.11.2014.

Konkurranseoppgaven har primært bestått av 4 hovedelementer:

- Å innplassere et nybygg for Norsk Grafisk Museum på Norsk Hermetikkmuseums tomt i Øvre Strandgade 88 i bevaringsområdet Gamle Stavanger.
- Å ivareta kontakten til det verdifulle grønne gårdsrommet på eiendommen, sett fra de nære omgivelser, særlig fra hjørnet Andasmauet/Haugvalstadgata
- Å oppnå en god integrering og synergieffekt gjennom samlokalisering av de 2 museene.
- Å hensynta det bevaringsverdige bygningsmiljø i eiendommens nære omgivelser.

3. JURYERINGSARBEIDET

De innkomne utkastene er bedømt av en jury med følgende sammensetning:

- Sissel Knutsen Hegdal (juryleder), styreleder i MUST
- Rune Tvedt, styremedlem i MUST
- Siri Aavitsland, direktør i MUST
- Bitten Bakke, avd.direktør i MUST
- Gro Bonesmo, sivilarkitekt MNAL (oppnevnt av NAL)
- Espen Vatn, sivilarkitekt MNAL (oppnevnt av NAL)

Juryens sekretær har vært sivilarkitekt MNAL Per Rygh fra NALs konkurransesekretariat. Konkurransesekretær har vært sivilarkitekt MNAL Gisle Nataas fra NAL.

Juryen har bedømt utkastene i henhold til programmets krav og de oppsatte evalueringskriterier. Juryen har innhentet synspunkter på utkastene fra Byantikvaren i Stavanger og Stavanger Byplankontor, samt fra representanter for museenes ansatte. Utkastene har ikke vært offentlig utstilt.

Det er blitt avholdt 3 heldags jurymøter i perioden 3.februar til 16. februar 2015. Juryens avgjørelse og rapport ble offentliggjort 09.03.2015.

4. BEDØMMELSESKRITERIER

I henhold til konkurranseprogrammet har juryens bedømmelses-kriterier vært som følger (i uprioritert rekkefølge):

Byggeprosjektet skal

- utnytte det potensial som ligger i tomten, og skal fremstå i et godt samspill med Hermetikkmuseet og den omkringliggende bebyggelse
- fremstå som åpent og attraktivt og innby til bruk for publikum
- være arealeffektivt, funksjonelt, ha god logistikk og løse programmert behov

- være fleksibelt med hensyn til museums-/utstillingsmessig og teknisk utvikling over tid
- være i henhold til krav om universell utforming
- være byggeteknisk og produksjonsmessig rasjonelt
- være effektivt og økonomisk i forhold til drift og vedlikehold

Juryen har i sitt arbeid drøftet disse kriterier på en grundig og systematisk måte. Man har lagt mindre vekt på detaljløsninger, men har bestrebet seg på å finne frem til et vinnerprosjekt som er visjonært og utviklingsdyktig over tid, der konseptet er robust nok i forhold til de endringer som må forventes å komme i detaljprosjekterings- og gjennomføringsfasen.

Etter juryens oppfatning har konkurransen vært vellykket. Selv om juryen bare har hatt 3 utkast til evaluering, har konkurransen likevel gitt en god belysning av tomtens potensial og ulike løsningsmuligheter. Selv om tomten og konkurranseprogrammets forutsetninger har lagt ganske trange rammer for deltakerne, har de fremkommet med til dels ganske ulike hovedgrep.

De 3 utkastene har valgt ulik tilnærming til adkomstsituasjonen, hvilket i betydelig grad har preget løsningen. "Arket" baserer seg på 2 innganger, både fra hjørnet i sørvest (Andasmauet/Haugvaldstadgata) og fra Øvre Strandgade. Dette har "Pipen" også, men de anviser at dagens hovedinngang reduseres til en "sesonginngang". I "Møte" er det en inngang som er lagt inne i gårdsrommet med mulig ankomst både fra sørvest og fra Øvre Strandgade, og fungerer som likeverdig felles inngang for både Hermetikkmuseet og Grafisk museum.

Alle utkastene har plassert største deler av det nye bygningsvolumet langs tomtas vestgrense mot Haugvaldstadgata. Det er en naturlig løsning i forhold til å ivareta kravet om innsyn og kontakt med gårdsrommet sett fra krysset Andasmauet/Haugvaldstadgata. "Pipa" og "Møte" viser et bygg på 3 etasjer over mark, der gulv i øverste etasje ligger på nivå med Haugvaldstadgata, mens "Arket" har 2 etasjer pluss kjelleretasje, nedgravd i forhold til det nyetablerte gårdsrommet. Dette forslaget har ingen fasade mot Haugvaldstadgata. Her er taket på byggets 2.etasje utformet som en gresskledd "utsiktspark" med direkte tilgang fra gatenivå.

Arealbehov/tomtekapasitet

MUST har satt opp et brutto romprogram på 1382 m² nybygg. I konkurranseprogrammet heter det: "Det er usikkert om det er mulig å få plass til dette på tomta med de restriksjoner som foreligger i forbindelse med tomteutnyttelsen. Vi ønsker ikke å redusere rombehovet før en får oversikt over hva som er mulig å bygge." Etter juryen mening viser de 3 utkastene, hver på sin måte, at tomta har mer enn nok kapasitet til å romme det ønskede romprogram.

Potensiale og samspill

Dette punktet dreier seg om å ivareta de verdifulle kvalitetene som ligger i tomten, og utforme nybygget slik at det best mulig spiller sammen med Hermetikkmuseet og den omkringliggende bebyggelse.

Etter juryens vurdering oppfyller ikke "Arket" den første del av dette kriteriet. Ved å legge inngangspunktet under et stort glasstak, som beslaglegger store deler av gårdsrommet, fjerner man det opprinnelige grønne arealet med sine verdifulle kvalitetene som det har vært et klart ønske om å beholde (og gjerne styrke).

Både "Møte" og "Arket" innebærer en løsning der Hermetikkmuseets fasader mot gårdsrommet i større eller mindre grad blir tildekket av en ny bygningmasse, mens i "Pipe" blir eksisterende bebyggelse mindre berørt. Dette anses verdifullt, men den "underjordiske" forbindelse fra Hermetikkmuseet til den nye bebyggelsen krever en terrengbearbeiding som dekker deler av første

etasje av fasaden på Hermetikkmuseets østfløy. Løsningen får også uheldige konsekvenser med hensyn til funksjonalitet, integrering og publikumsflyt. Etter juryens mening har "Møte" her funnet en løsning som godt balanserer ønsket om respekt for eksisterende bygningsmasse med ønsket om funksjonelt samspill/integrering.

Samspillet med omkringliggende bebyggelse er løst på helt ulike måter. "Arket" baserer seg på å grave ned og usynliggjøre ny bebyggelse, sett fra vest, mens "Pipe" velger en nedskalert, oppbrutt og variert bygningsform og "Møte" viser en enklere, ren bygningsform som i større grad relaterer seg til næringsbebyggelsen i bakkant og til Hermetikkfabrikkens egen skala enn til den småskalerte trehusbebyggelsen i sør. Juryen har mest sympati for de 2 sistnevnte grepene.

Publikumsattraktivitet

Dette kriteriet rommer flere forhold. For juryen fremstår valg av adkomstforhold som særlig viktig. Juryen har etter nøye vurderinger funnet at opprettholdelse av adkomst fra Øvre Strandgade i øst er det mest hensiktsmessige. Det er her persontrafikken i bydelen er klart størst, og det er herfra den største publikumstilstrømmingen vil være. For museene vil det være viktig å fortsatt kunne henvende seg mot denne retningen. Å tenke seg at publikum beveger seg fra ØS opp den bratte Andasmauet og så ned igjen til museets hovedetasje, synes som en unødige tungvint måte å ankomme museene på.

"Arket" og "Møte" viser begge en ankomstløsning fra Øvre Strandgade som baseres seg på en åpen gjennomgang gjennom Hermetikkmuseets østfløy (der resepsjonen i dag ligger). I "Arket" fremstår denne som noe "tunnellpreget" og leder direkte inn i den glassoverdekkede foajeen, mens i "Møtet" er passasjen åpnere og mer gjestfri og danner starten på en offentlig passasje diagonalt gjennom eiendommen, også for de som ikke akter å besøke utstillingene. I tillegg er denne passasjen foreslått benyttet som en introduserende del av museets innhold og tilbud. Etter juryens mening er denne passaseløsningen et vellykket grep som både vil være en kvalitet for lokalmiljøet og øke museenes attraktivitet.

Både "Arket" og "Pipe" ønsker å aktivisere ankomstsonen fra Haugvalstadgate ved å legge anleggets kafetilbud i dette området. Juryen innser at dette kan være velbegrunnet, men mener likevel at løsningen er uheldig. En slik plassering distanserer seg fra Hermetikkmuseet og gjør det vanskelig å oppnå betjeningsmessig samdrift med resepsjons- og butikkfunksjonen. Juryen tror også på at en noe ledigere utforming, mer preget av uformell kafé enn restaurant, gjerne i adkomstpartiet som vist i "Møte" vil være fordelaktig driftsmessig og mest vellykket i denne situasjonen.

Arealeffektivitet og behovsoppfyllelse

Utkastene har forholdt seg til konkurransegrunnlagets arealprogram i ulik grad. "Pipe" med 1402 m² brutto areal ligger klart nærmest programmets 1382 m². "Møte" er på 1676 m², mens "Arket" er målt til hele 2161 m², inkludert det glassoverdekkede gårdsrommet på 345 m². Forfatterne betegner dette som er halvklimatisert rom og mener dette arealet ikke skal medtas i arealberegningen. Juryen er uenig i denne vurderingen.

2 av utkastene (Arket og Møte) har valgt å utnytte tomtearealet nord for Hermetikkmuseets vestfløy til å plassere et utstillingsareal, i begge tilfeller den ønskede "overgangsutstilling" som bidrar til den ønskede integrering av de 2 museer. Dette anser juryen som en god løsning. I "pipe" derimot er dette arealet vist som en "himmelig hage". Med sin skyggefulle beliggenhet ser juryens dette som lite attraktivt.

Fleksibilitet

Fleksibilitet i planløsningen er viktig, ikke minst i utstillingsarealene. Det må gis mulighet for varierte utstillingsformer og vise en robusthet som kan møte ulike behov og formidlingsformer over tid. En fleksibilitet i forhold til hvorledes de 2 museene kan integreres i hverandre, er også viktig.

Ønsket om fleksibilitet er oppnådd i ulik grad. Best synes dette tilrettelagt i "Møte" og "Arket" der hele det nye utstillingsarealet ligger på inngangspartiets nivå. I "Pipe" ligger utstillingene fordelt over 3 adskilte etasjer, hvilket etter juryens syn svekker fleksibiliteten.

Universell utforming

Ivaretagelse av UU er viktig, ikke minst i offentlige bygg. I "Arket" er dette søkt løst ved at rullestolbrukere som ankommer fra sørvest henvises til å nå inngangspartiet ved å kjøre gjennom hele kafearealet i 2.etasje for å nå en ganske uheldig plassert internheis ned til etasjen under. Det er ingen god løsning. Adkomsten fra ØS er derimot grei. I "Møte" er hensynet til UU løst på en grei måte, via ramper i ankomstplassen mot ØS. Også "Pipe" hensyntar UU-kravet på en grei måte gjennom bruk av en sentralt plassert heis i anleggets bakkant, men fordelingen av utstillingsarealer over 3 etasjer gjør utstillingsbesøket mer tungvint for rullestolbrukere.

"Arket" har ikke vist noen heisadkomst til 2.etasje i Hermetikkuseet, men dette er ivaretatt i de 2 andre utkastene.

Byggeteknisk og produksjonsmessig rasjonalitet

"Arket" baserer seg på å etablere en kjelleretasje med o.k. gulv på cote 10.20. Selv om bygget er trukket noe tilbake fra tomtegrensen, innebærer dette en krevende og kostbar utsjaktning på opptil 13 meter ned fra Haugsvoldstadgata.

Også det foreslåtte glasstaket er et krevende element i "Arket". Selve konstruksjonen er ikke redegjort for i teksten, men juryen anser det ganske opplagt at man her må innføre også en sekundærbæring i tillegg til de hoveddragerne i glass som illustrasjonene viser. Dette vil gjøre opplevelsen av dette rommet ganske annerledes.

De 2 andre utkastene synes å være basert på bygningstekniske løsninger uten store utfordringer, selv om geometrien i "Pipe"s 3.etasje mot Haugvalstadgate kan synes nokså krevende.

Effektivitet i forhold til drift og vedlikehold

Etter juryens vurdering representerer det store flate glasstaket i "Arket" en betydelig utfordring med tanke på fremtidig drift og vedlikehold. Det vil gjelde både lekkasjeproblematikk, renhold og mulige problemer med overoppheting i det underliggende foajearealet.

Tilrettelegging for effektiv betjening er avgjørende viktig for en gunstig museumsdrift. Å samle ulike funksjoner som kan betjenes av 1 eller et fåtall personer, er vesentlig. En splittet resepsjonsfunksjon som vist i "Pipe" er ugunstig, både i forhold til bemanning og publikumsflyt.

Presentasjon

Deltakerne har gjennomgående levert et fyldig og godt materiale. "Pipe" og "Møte" har levert klare tegninger og gode diagrammer og illustrasjoner, som er lette å sette seg inn i. "Arket" derimot er mindre godt presentert, med mørke illustrasjoner i lav oppløsning, som gjør det til dels krevende å forstå materialet.

6. INDIVIDUELL KRITIKK AV DE ENKELTE UTKAST

6.1 Motto: "Arket"

Utkastets hovedgrep er å etablere et sentralt, halvklimalisert gårdsrom (foaje) som et senter for all bevegelse rundt i anlegget. Dette skaper en god publikumsflyt i anlegget og en vellykket integrering av de 2 museer. Gårdsrommet er overdekket av et stort, horisontalt glasstak, med solavskjerming i form av tekster som er etset inn i glassflaten.

Publikum ankommer gårdsrommet via portalløsningen fra Øvre Strandgade, eller via et nokså pompøst trappeanlegg som skjærer seg diagonalt ned gjennom terreng og bygningsmasse fra krysset Andasmauet/Haugvaldstadgate.

Selv om tanken om det sentrale fordelingssonen i seg selv er god, er løsningen lite vellykket. Det store glasstaket opptar mer enn halvparten av den frodige gårdsplassen som programmet så tydelige fremhever som en viktig kvalitet som må beholdes. Det foreslåtte trappeanlegget fremstår også som et nokså brutalt og stedsfremmed nytt element. Sett utenfra vil denne løsningen i betydelig grad svekke opplevelsen av den gamle Hermetikkfabrikken og dennes innpassing i terrenget.

Forfatterne har ønsket å innpasse den nye bebyggelse på tomta på en diskret måte og har derfor lagt all ny bygningsmasse under gatenivå. Eneste unntak er vareinnlevering og personalinngang som ligger i Haugvaldstadsgate, nordvest på tomta. Resten av bygningen ligger under "et grønt teppe", slik at det etableres en ny "utsiktspark" på taket, med trinnfri adkomst fra gaten i vest. Juryen ser visse kvaliteter i dette, men er likevel skeptisk til å "gjemme bort" museets nybygg på denne måten.

Utkastet viser mange grønne flater, men er egentlig et ganske brutalt inngrep i den eksisterende situasjon. Dette gjelder i særlig grad ankomsten fra sørvest. Det er ikke beholdt en eneste kvadratmeter av det opprinnelige gårdsrommet eller eksisterende trær og alt terreng er omkonstruert.

Vitalisering av området mot Andasmauet med kafé og inngang er en positiv tanke. Juryen finner det imidlertid lite heldig at kaféen har en så distansert beliggenhet i forhold til resepsjon og Hermetikk museet. Å legge til rette for 2 serveringssteder (en annen er vist i foajeområdet) er heller ingen god ide.

Foreslått adkomstveis fra tilfluktsrommet dypt under tomten, fremstår for juryen som lite aktuelt. For cruiseturistene vil det være langt mer attraktivt å ankomme museene som del av en opplevelsrik vandring i Gamle Stavanger. Heis eller annen UU-vennlig adkomst til Hermetikk museets 2. etasje er ikke vist.

Arbeidsrom for dugnadsgjengen plassert nede i kjelleretasjen uten lys. Det samme gjelder utstillingsarealene som i sin helhet ligger plassert uten naturlig lysinnfall.

Utkastets kvalitet svekkes en god del gjennom svake planløsninger. Disse fremstår som til dels ubehjelpelige og forbausende lite profesjonelle. I særlig grad gjelder dette u.etg. og 2. etg. i Grafisk museum.

Hovedinntrykket er et introvert anlegg med lite sensitivitet i forhold til kvalitetene i eksisterende gårdsplass og bygningsmasse.

Arealmessig er dette utkastet konkurransens klart største. Selv uten å regne med det glassoverdekkede foajearealet (345 m²), er utkastet mer enn 400 m² større enn romprogrammets krav. Dette vil ha betydelig, negativ konsekvens både for byggekostnadene og for drifts- og vedlikeholdskostnadene.

6.2 Motto: "Møte i Gamle Stavanger"

Utkastet viser en god innlevelse i tomtesituasjonen og den urbane konteksten det inngår i. Den foreslåtte utvendige gangforbindelsen gjennom anlegget, etablerer en diagonalåre som kan være attraktiv og berikende, både for museet og for Gamle Stavanger.

Publikumsadkomsten er forutsatt fra ØS, via en gjennomgang i eksisterende museumsbygg og inn i sentrum av gårdsrommet, der man møter Inngangen til et åpent foajeområde med glassvegger og gresstektet tak. Fra foajeen er det likeverdige tilgang til begge museene. Ett smalt glassparti i taket skiller gresstaket fra den gamle bygningen og slipper ned dagslys til teglveggene som omslutter foajeen, og skille nytt fra gammelt på en nennsom måte.

Utkastet viser en god publikumsflyt, der ønsket om å integrere de 2 museer er utmerket løst. Overgangsutstillingen er bra plassert bak Hermetikkmuseets røkeri, og det er tilføyet et ekstra areal mot arbeiderboligens gårdsrom som ytterligere styrker publikumsflyten og samtidig gir plass for ny heis til Hermetikkmuseets 2. etasje.

Planløsningene er gjennomgående gode. Kontoretasjen er velfungerende, gjennomlyst og med fin beliggenhet ut mot parkdrag i nordvest. Det tekniske rommet i 3. etasjes sydende kan synes noe malplassert og bør vurderes flyttet.

Varelevering i sørvest med innkjøring fra Andasmauet er bra plassert innenfor egent tomt, også med tanke på mottak av temporære utstillinger fra internasjonale museer, som krever høye sikringstiltak. Den separate personal-inngangen og tilkomsten dit kan med fordel sløyfes og kombineres med vareinngangen.

Nybyggets østfasade mot gårdsrommet er vist som en ren glassvegg, som er dekorert med store bokstaver "som settebokstaver i en kasse", for å forsterke NGMs identitet. Isolert sett er dette et nærliggende og vellykket grep, som også "Arket" benytter i sitt glasstak, men juryen er noe skeptisk til at den viste utformingen ligner litt for mye på enkelte andre bygg som de senere år har fått stor oppmerksomhet nettopp på grunn av en slik løsning. Juryen vil derfor anbefale at denne fasaden bearbeides med sikte på å gi den en større egenidentitet.

Selv om "Møte" har det mest "tydelige" nybyggvolumet, finner juryen at det passer fint inn i situasjonen. Med sin beliggenhet i Gamle Stavangers randsone opp mot næringsbebyggelsen i vest, ligger den som en naturlig ryggrad og overgangsledd til en ny bygningstypologi. Samtidig er ikke byggets dimensjoner uvanlig store, og volumets vinkling i plan vil bryte ned lesingen av fasadelengdene. Bygningen balanserer godt med både hermetikkfabrikkens dimensjoner og eiendommen "Enkesete" som nærmeste nabo i nord. Illustrasjonen av anlegget sett på avstand fra østsiden av Vågen gir et sympatisk bilde av hvorledes den nye bebyggelsen er innpasset. Fasadegrafikken vitner om et ønske om å abstrahere uttrykket og å nedskalere volumet visuelt. Bortsett fra glassfasaden mot øst er bygget tenkt oppført i rødbrun tegl. Dette gir en god sammenheng med Hermetikkfabrikkens teglpiper og med de typiske røde tegltekke takene i Gamle Stavanger.

Foajeområdet er fint, men noe trangt utformet, med svært god kontakt med gårdsrommet utenfor og med utstillingsarealene i begge museer. Løsningen har et spennende potensiale ved at kaféen ligger tett inn mot røkeriet med tanke på å kunne servere "kortreiste" produkter derfra. Foajeen synes å ligge til rette for effektiv betjening og drift, der tilliggende utleiearealer kan avgrenses utenom museets åpningstider. Nærheten mellom kafé og møterom er også gunstig. Dugnadsgjengens arbeidsrom er bra plassert i 2. etasje, med kort vei for publikum via trapp/heis fra 1. etasje og med store vindusarealer. Det er også vist mulighet for direkte tilgang ut til et hyggelig uteareal på taket av overgangsutstillingen nedenunder.

Gårdsplassens kvaliteter er godt ivaretatt og tomten naturlige terrengfall synes i stor grad beholdt. Rampeføring og utvendige trapper er godt utformet og området fremstår som grønt, frodig og attraktivt.

Utkastet har svært gode illustrasjoner, som viser stor innlevelse i situasjonen og som har gjort det enkelt for juryen å trenge inn i utkastets løsninger og intensjoner. Særlig de store renderingene fra gårdsplassen, foajeinteriøret og oversiktbildet er instruktive og viser et etter juryens oppfatning et realistisk bilde av hvorledes det fremtidige anlegget vil komme til å fremstå. Arealmessig er utkastet noe større en hva programmet ber om (1676 m²)

6.3 Motto: "Dette er ikke en pipe"

Utkastets forfatter legger til grunn en holdning om at Grafisk Museum vil komme til få en langt høyere aktualitet og større publikumsbesøk enn Hermetikkmuseet, og har basert sitt forslag på dette. Dette har resultert i at Grafisk Museum er formgitt som en helt selvstendig bygning med egen arkitektonisk identitet. Juryen deler ikke denne holdningen. For MUST er det viktig at de 2 museer er likeverdige, og at de gjennom samlokaliseringen fremstår som en enhet der to tett sammenvevede deler av Stavangers næringslivshistorie beriker og utfyller hverandre.

Hovedgrepet i "Pipen" innebærer at de 2 museene er 2 helt adskilte bygninger. De sammenkobles kun på et eneste punkt, nemlig der den "underjordiske" forbindelsesgangen fra Grafisk museums utstillingslokaler møter NHMs resepsjonsareale. Ønsket om en god integrering av de 2 museer innfries i liten grad, og Grafisk museum fremstår som unødig dominerende på Hermetikkmuseets bekostning.

"Pipe" forutsetter mange åpne innganger/utganger, særlig fra gårds plass og inn i Hermetikkmuseet. Dette er en lite hensiktsmessig måte å organisere et museumsanlegg på.

Personalinngang og varelevering fra gateplan i 3. etasje med direkte forbindelse til heis er godt plassert og løst. Det samme gjelder kontoretasjens utforming.

Bygningsvolumet mot Haugvaldstadsgate i vest er dekomponert og nedskalert med et rikt "taklandskap", blant annet med en "solpipe" som søker å spille opp mot Hermetikkmuseets karakteristiske piper. Forfatteren uttrykker ønske om å tilpasse seg nabolagets bygningsmiljø og skala. Dette lykkes til en viss grad, men juryen tror likevel den arkitektoniske utforming, ikke minst grunnet den valgte materialbruk, vil fremstå som ganske stedsfremmet.

"Pipe" har en smal bygningskropp mot Haugvaldstadgate, med maks bredde ca. 10 m.

Juryen kan vanskelig se at en såvidt beskjeden romdybde rettferdiggjør de tildels ganske store overlyskonstruksjoner, selv om disse beriker takflatens arkitektur. Overlysene vil dessuten være problematiske i forhold til behovet for å kontrollere dagslysinnsippet. Det smale bygningsvolumet blir ytterligere komprimert av at museets hovedsirkulasjon legges i lengderetningen.

Gårdsrommet er gjennomarbeidet med gode stigningsforhold, en fin amfiløsning og andre gode kvaliteter. Juryen finner det likevel uheldig at mye av det naturlige terrenget legges om, ikke minst gjennom den nye "Parkterrassen" som ligger på taket av den underliggende forbindelsessone mellom museets 2 deler, og utgjør et nokså stivt element i situasjonen. Juryen har heller ikke særlig stor tro på at den forslåtte parsellhagen mot nabotomta i sør blir vellykket.

"Pipe" har i større grad enn de 2 andre utkastene arbeidet med interiør og romlige kvaliteter. Til tross for endel funksjonelle svakheter, som konsekvens av at de nye museumsarealene er spredd over 3 etasjer, vil den nye bygningen kunne gi publikum en spennende vandring gjennom arealer med variert utforming og romlige opplevelser i tillegg til selve utstillingene. Juryen er imidlertid redd for at en del av utstillingsrommene vil preges av kryssende sirkulasjon til ulike funksjoner, som vil gi lite ro (og veggplass) for deler av utstillingen.

Forfatteren legger til grunn en klar og god miljøstrategi for anleggets utforming og et bevisst materialvalg, bl.a. bruk av massivtre. Det foreslås benyttet såkalt "hybrid" ventilasjon, der en bred "solpipe" plassert rett over et åpent trappeanlegg sørger for naturlig ventilasjon i sommerhalvåret og balansert ventilasjon gjennom bidrag fra et konvensjonelt anlegg i vinterhalvåret.

Juryen ser mange gode kvaliteter i dette utkastet, men svakhetene er dessverre flere: Svakt samspill og synergi mellom de 2 museer, dårlig publikumsflyt og fleksibilitet, kostbar drift og uheldig publikumsadkomstløsning er de viktigste ankepunkter.

Arealmessig er dette det gunstigste utkastet med sine 1402 m² mot programmets 1382 m².

7. JURYENS KONKLUSJON

Juryen har diskutert de ulike utkast med stor innlevelse og engasjement. Vi har lagt vekt på gode, tverrfaglige diskusjoner med likeverdig vektlegging av både museumsfaglige, arkitektoniske, urbane, landskapsmessige, tekniske og økonomiske synspunkter og har hatt som mål å komme frem til en enstemmig avgjørelse og anbefaling. Avgjørelsen er ikke basert på noen poengberegning eller vektning av kriterier.

Juryen fant tidlig at "Arket" ikke var en aktuell vinner. Den svært lite følsomme behandlingen av det viktige, historiske gårdsrommet og den krevende glasstaksløsningen er de viktigste motforestillinger, men også flere andre svakheter er medvirkende til dette.

Juryen har brukt mye tid på grundige sammenlikninger av utkastene "Møte" og "Pipe". Begge utkastene har mange verdifulle kvaliteter. Når det gjelder ivaretagelse av utstillingsmessige og logistiske forhold og flere andre av museets funksjonskrav, scorer imidlertid "Møte" klart høyest.

Det er lett å la seg fascinere av "Pipe"s frodige taklandskap og nedskalerte arkitektoniske utforming, men juryen er likevel i tvil om dette forsøket på å tilpasse seg strøkets bevaringsverdige småhusbebyggelse, er helt vellykket. "Møte" fremstår som et "ærligere" bygg og har et formspråk

som etter juryens mening forholder seg til den bakenforliggende næringsbebyggelsen (Sundes eiendom) på en god måte, og samtidig signaliserer at dette er et grafisk museum.

"Møte" scorer også best i forhold til å hensynta gårdsplassen og synligheten av den gamle bygningsmassen. Etter juryens mening er det dette utkastet som har det største potensial for å bli både et attraktivt museumsanlegg, et samlende møtested for Gamle Stavanger og dets innbyggere og et nytt og berikende arkitektonisk element i byveven. Utkastets utforming signaliserer det nye, og samtidig respekterer tilliggende kontekst på en sterk og usentimental måte.

Som en naturlig følge av denne konklusjonen har juryen fattet et enstemmig vedtak om å kåre "Møte i Gamle Stavanger" til konkurransens vinner.

8. JURYENS ANBEFALING FOR DET VIDERE ARBEIDE

Det er juryens anbefaling at vinnerutkastet "Møte i Gamle Stavanger" legges til grunn for det videre arbeide med utvikling av nytt Grafisk Museum i Øvre Strandgade 88, og at utkastets forfattere blir engasjert for dette arbeidet.

Vinner-utkastet svarer meget godt til de krav og forutsetninger som konkurranseprogrammet oppstiller, men trenger bearbeidelse på enkelte områder. Juryen anbefaler at den kritikk og de bemerkninger som fremkommer av juryens rapport blir førende for dette arbeidet, og blir lagt til grunn for forhandlinger med vinneren om det kommende prosjekteringsarbeide.

Det finnes flere gode ideer og løsninger også i de 2 andre utkastene. Juryen vil anbefale at man i det videre arbeid med prosjektet også studerer disse nøye og vurderer om noe med fordel kan innpasses i vinnerutkastet, slik premissene for en Plan- og designkonkurranse gir anledning til.

Juryen vil spesielt anbefale at følgende blir vektlagt i den videre bearbeidelse av "Møte":

- Arealet bør forsøkes redusert noe, idet det oppsatte romprogram er noe overskredet.
- Foajeområdets utforming bør studeres nærmere, ikke minst kaféfunksjonen
- Personalinngangen kan med fordel fjernes og kombineres med varelevering.
- En mulig gangtrace over foajetaket via dugnadsgjengens uteareal og ut i parkdraget i nord bør undersøkes
- Den utsmykkede glassfasaden må bearbeides og gis større egenidentitet/originalitet
- Plassering av teknisk rom i 3. etasje bør om mulig flyttes

9. ÅPNING AV NAVNEKONVOLUTTENE

Etter at juryen hadde fattet sin endelige avgjørelse i jurymøte nr. 3, 16. februar 2015 ble de innleverte navnekonvolutter åpnet. Navnesedlene viste at følgende arkitekter sto bak de respektive utkast:

- "Møte i Gamle Stavanger " (konkurransens vinner)
Eder Biesel Arkitekter AS, Stavanger

- "Dette er ikke en pipe"
KAP Arkitekter AS, Stavanger
- "Arket"
Snøhetta AS, Oslo

10. JURYENS UNDERSKRIFTER

Sissel Knutsen Hegdal (leder)

Rune Tvedt

Siri Aavitsland

Bitten Bakke

Gro Bonesmo

Espen Vatn

Per Rygh (jurysekretær)